

Presentació

GIAMPAOLO ATZEI
Vicepresident del Centro Studi SEA

El sentit del viatge ha marcat profundament la història de l'ésser humà: ja siga un anhel de llibertat, una elecció o una necessitat, des que van aparèixer a la Terra, els éssers humans viatgen i els pobles emigren donant lloc a solucions noves i inèdites, es desplacen d'un continent a un altre, com els ocells que des d'antany solquen els cels en els canvis d'estació, i determinen amb tot això la cultura de pobles sencers. Aquesta dimensió de moviment espacial, cultural i temporal pot adoptar-se com a clau per a la lectura del sisè número d'«Ammentu», una revista que ha arribat al seu primer lustre de vida i que sovint ha proposat als seus lectors reflexions sobre temes que també en aquesta ocasió tenen una forta presència en un Dossier amb dos enfocaments diferents: les cultures americanes, l'emigració, la lluita antifeixista per la llibertat i la democràcia.

En el primer cas, el dossier *América: entre crónica y volatin de plumas* [Amèrica: entre crònica i au de plomes], brinda la possibilitat de redescobrir la trobada entre el Vell Món i el Nou Món americà gràcies a aportacions originals, que van des de l'anàlisi de la sorpresa europea davant els variats ocells americans i la seva influència en les cultures indígenes, fins als perfils biogràfics de dos homes singulars: Jerónimo de Aguilar, el controvertit conqueridor espanyol, i Bartolomé de Las Casas, el primer defensor real dels pobles que havien sigut arrasats com a conseqüència de la conquesta hispànica del nou continent.

No obstant això, més proper en el temps i en l'espai se situa l'enfocament dedicat a l'emigració italiana en el segle XIX i en el segle XX: *L'emigrazione capraiese a Puerto Rico nel XIX secolo e l'emigrazione italiana nel secondo dopoguerra: il caso dei flussi cilentano e sardo in Belgio e quello di Golfo Aranci attraverso le fonti comunali* [L'emigració de Capraia a Puerto Rico en el segle XIX i l'emigració italiana en la segona postguerra: el cas dels desplaçaments des de Cilento i Sardenya fins a Bèlgica i el cas de Golfo Aranci a través de les fonts municipals]. Els articles proposats il·lustren en concret algunes realitats sardes i nacionals, significatives en ares de l'exhaustivitat de les fonts i de la dinàmica del fenomen, com en el cas de l'emigració des de Cilento i des de Sardenya després de la segona guerra mundial, que sovint va triar la Bèlgica minera com a destinació amb una tràgica presència en el desastre de Marcinelle. Tot seguit, s'hi inclouen les experiències migratòries dels municipis de Luogosanto i Golfo Aranci a Gal·lura, analitzades a través de l'estudi de les fonts municipals i una reflexió sobre la història de l'emigració des de l'illa de Capraia fins a Puerto Rico, que obre l'enfocament.

Per acabar, l'enfocament *L'antifascismo in Sardegna e fuori dall'isola: il caso di Iglesias e dei guspinesi Cornelio Martis e Pio Degioannis* [L'antifeixisme a Sardenya i fora de l'illa: el cas d'Esglésies i de Cornelio Martis i Pio Degioannis, tots dos de Guspini], amb tres aportacions que posen de relleu el compromís polític i les persecucions sofertes, fins al martiri, per alguns militants de la zona minera sud-occidental de Sardenya partint de les vivències de Pio Degioannis i de Cornelio Martis, ambdós de Guspini, en reunir-se amb altres antifeixistes registrats al municipi d'Esglésies i amb les víctimes de la massacre nazi de Sutri.

